

24 פברואר 2025

עדכון בנוגע לאיסורי פיטורים במסגרת חוק הגנה על עובדים בשעת חירום

נעדכנכם, כי פורסם ברשומות [תיקון](#) המאריך את תוקף הוראת השעה שבחוק הגנה על עובדים בשעת חירום, התשס"ו-2006 (להלן: "החוק"), שנקבעה החל מתאריך 28.11.23 והייתה צפויה לפקוע בתחילת חודש פברואר 2025. הוראת השעה הרחיבה את ההגנות שבחוק מפני פיטורים בשעת חירום, וקבעה איסור פיטורי עובדים גם בקשר לעובדים שפוננו ממקום מגוריהם, עובדים חטופים או נעדרים, ועוד. התיקון החדש מוסיף הגנות מפני פיטורים גם לחטופים ששחררו ולבני משפחותיהם, וכן קוצב את תקופות ההגנה מפני פיטורים באופן שונה לכל קבוצה שניתנה לה הגנה.

להלן התייחסות בתמצית לתיקון החקיקה החדש ולאיסורי פיטורים החלים בשעת חירום מכוח החוק:

1. החוק, אשר נחקק בעיצומה של מלחמת לבנון השנייה, קובע איסור פיטורים **בשל היעדרות עובד מהעבודה או אי ביצוע העבודה, מחמת הוראה שניתנה בשעת התקפה או בעת מצב מיוחד בעורף**¹, אשר בשלה נמנע מהעובד להגיע לעבודה או לבצעה, ולעניין אדם עם מוגבלות - לרבות בשל מוגבלותו.

2. החוק קובע גם **איסור פיטורים בשל היעדרות עובד לצורך השגחה על ילדו**², **עקב סגירת מוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד מחמת הוראה כנ"ל**, או הוראה של השר האחראי, אשר מכוחה מחויב העובד לשהות במוסד החינוך שבו לומד או שוהה הילד. ההגנה מפני פיטורים מכוח סעיף זה הניתנת לעובדים³ הינה בתנאי כי בתקופת ההיעדרות התקיים אחד מאלה:

- הילד נמצא בהחזקתו הבלעדית של העובד או שהעובד הוא ההורה העצמאי של הילד;
- בן זוגו של העובד הוא עובד או עובד עצמאי, ולא נעדר מעבודתו, מעסקו או מעיסוקו במשלח ידו, לצורך השגחה על הילד, ואם בן הזוג אינו עובד או עובד עצמאי – נבצר ממנו להשגיח על הילד.

¹ הוראות צה"ל שניתנו לפי חוק ההתגוננות האזרחית, התשי"א 1951.

² ילד, לעניין זה, הוא מי שטרם מלאו לו 14 שנים, וכן תלמיד עם צרכים מיוחדים כהגדרתו בחוק חינוך מיוחד, התשמ"ח-1988, בגיל 3 עד 21.

³ ובכלל זאת לעובד שהוא אומן, ובידיו אישור מנחה אומנה המעיד כי בתקופת ההיעדרות מתגורר אצלו ילד לפי חוק אומנה לילדים, התשע"ו-2016.

באשר להיעדרות עקב סגירת מוסד חינוך, ההגנה מפני פיטורים לא תחול אם היה במקום העבודה של העובד או בן זוגו, בעת ההיעדרות, סידור נאות להשגחה על הילד.

הגנה זו תחול, על פי התיקון החדש, עד לתאריך 6.7.25 או עד תום תקופת תוקפה של ההכרזה על מצב מיוחד בעורף, לפי המוקדם שבהם.

3. במסגרת הוראת שעה כפי שהוארכה מעת לעת (לרבות בתיקון החדש), חל איסור פיטורים בשל היעדרות עובד מהעבודה או אי ביצוע העבודה, בנוסף לנסיבות המפורטות לעיל, גם כאשר התקיימו אחד מאלה:

- **העובד התפנה ממקום מגוריו שנמצא ביישוב שמנוי בתוספת** – בהתאם לתיקון החדש, הגנה זו תחול עד לתאריך 6.7.25;
- **העובד הוא חטוף או נעדר** לפי חוק תגמולים לבני משפחה של חטופים ונעדרים בפעולות איבה, התשפ"ד-2023, כתוצאה מפעולות האיבה או פעולות המלחמה - בהתאם לתיקון החדש, הגנה זו תחול עד לתאריך 31.12.25;
- **העובד הוא הורה או בן זוג של מי שהוא חטוף או נעדר כתוצאה מפעולות האיבה או פעולות המלחמה, או שהוא בן משפחה אחר⁴ של חטוף או נעדר שהגיש הצהרה חתומה בכתב ידו כי נמנע ממנו להתייצב לעבודתו או לבצעה מחמת היות בן משפחתו חטוף או נעדר** - בהתאם לתיקון החדש, הגנה זו תחול עד לתאריך 31.12.25;
- **העובד נאלץ להשגיח על ילדו הנמצא עמו, עקב שירותו של בן הזוג או הורהו האחר של ילדו כחייל כהגדרתו בחוק השיפוט הצבאי, התשט"ו-1955, או עקב היותו אחד מאלה:**
  - א. מי שנקרא לשירות עבודה לפי חוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967;
  - ב. שוטר כהגדרתו בפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971;
  - ג. סוהר כהגדרתו בפקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971;
  - ד. עובד השירות כהגדרתו בחוק שירות הביטחון הכללי, התשס"ב-2002, ועובד המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים;
  - ה. חבר ארגון עזר כהגדרתו בחוק ההתגוננות האזרחית;
  - ו. עובד בגוף הצלה כהגדרתו בסעיף 90א לפקודת המשטרה.

בהתאם לתיקון החדש, הגנה זו תחול עד לתאריך 6.7.25.

⁴ ילדו של החטוף או הנעדר שמלאו לו 18 שנים, אחיו, או קרוב משפחה אחר שמשולם לו מענק לפי סעיף 2א(א1) לחוק מימון הוצאות למשפחות שבויים, חטופים ונעדרים, התשס"ח-2008.

- העובד הוא חטוף ששוחרר עד ליום 31.12.25, או הורה, בן זוג, ילד, אח/ות של חטוף כאמור – הגנה זו התווספה בתיקון החדש, והיא תחול שישה חודשים מיום שחרורו של החטוף⁵.

4. שר העבודה, באישור ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, הוסמך להאריך בצו את משך ההגנות מפני פיטורים של חלק מהקבוצות המפורטות לעיל, אם נוכח כי הדבר נדרש, ולכל המאוחר עד ליום 31.12.25.

כל שאלה בנושא ולפרטים נוספים ניתן לפנות לאגף עבודה ומשאבי אנוש בהתאחדות התעשיינים, בטל' 03-5198819 ובדוא"ל irits@industry.org.il

למנהלת משפט עבודה פרטי, עו"ד מוריה ברבי בטל' 03-5198731 ובדוא"ל moriah@industry.org.il,

למנהל משפט עבודה קיבוצי עו"ד מוטי עזרן בטל' 03-5198824 ובדוא"ל motia@industry.org.il,

וכן לראש האגף, עו"ד מיכל וקסמן-חילי, בטל' 03-5198819 ובדוא"ל michalh@industry.org.il

המידע שלעיל הינו בבחינת מידע כללי ותמציתי בלבד, ואינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי. יש לקבל עצה מקצועית נפרדת לכל פעולה משפטית או אחרת בקשר לאמור במסמך זה.

⁵ יוער, כי על עובד שהוא בן משפחה של מי שהיה חטוף וגופתו הושבה ועל עובד שיש לו זיקה לחטוף כמפורט בסעיף הרלוונטי, יחולו ההגנות מפני פיטורים שבהוראות סעיף 32 לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950.